

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

Брой 10, октомври 2024 г.

Областен информационен център - Кюстендил
www.eufunds.bg; e-mail: oiс_kn@abv.bg

В този брой:

АКТУАЛНО

- ◆ Трето изменение на Индикативна годишна работна програма по ПРЧР 2021-2027 за 2024 г.
- ◆ Над 200 участници се включиха във второто издание на „Онлайн кафене“ на тема „Научи се да учиш“
- ◆ Над 4 000 ученици вече придобиват умения чрез практики по проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ по Програма „Образование“
- ◆ Обществено обсъждане на проекти на Методология и критерии за подбор на 5 операции по Програма „Образование“ 2021-2027 г.
- ◆ Отворени за кандидатстване са две схеми за представяне пред българска публика на български и европейски продукции от сектора на КТИ, НПВУ
- ◆ 5G проекти за детско здравеопазване и автоматизирана мобилност стартират с европейско финансиране
- ◆ Фонд на фондовете обявява процедура за избор на финансови посредници за управление на Фондове за градско развитие през програмен период 2021-2027
- ◆ Европейската комисия с ново предложение за изменение на програмен период 2021-2027
- ◆ 133 нови проекта в подкрепа на околната среда и климата по програма LIFE

НАШАТА ДЕЙНОСТ

- ◆ Подкрепа за икономическия сектор и заетостта са сред приоритетите за финансиране на Фонда за справедлив преход

АКТУАЛНО

Трето изменение на Индикативна годишна работна програма по ПРЧР 2021-2027 за 2024 г.

Шест процедури по Програма „Развитие на човешките ресурси“ се очаква да стартират до края на 2024 г. Съгласно третото изменение на Индикативната годишна работна програма за 2024 г по **Програма „Развитие на човешките ресурси“** до края на 2024 г. се очаква да бъдат отворени за кандидатстване мерките:

- ◆ **„Дестинация България“** - целта на процедурата е привличане на работна сила в България с под-

ходящи трудови характеристики. По процедурата ще се предоставят „пакети“ за подкрепа на мобилността на лица, пребиваващи в чужбина, с цел включването им на пазара на труда в България.

- ◆ **„Насърчаване на социалната икономика на местно и регионално ниво“** - целта на процедурата е Предоставяне на възможности за развитие на социалните предприятия чрез създаване и подкрепа на устойчиви работни места за групите в неравностойно положение, което ще доведе до

намаляване на риска от бедност и социална изолация. Дейностите по процедурата ще предоставят подкрепа за социална и трудова интеграция спрямо индивидуалните потребности на заетите, създаването на работни места за новоназначени лица, осигуряване на възможности за обучения за служителите в социални предприятия, както и маркетинга и продажбите, оборудване и ремонтни дейности в самите предприятия и др. Допустими кандидати са Общини/общински предприятия, НПО, работодатели, субекти на социалната и солидарна икономика - кооперации, ЮЛНЦ и социалните предприятия, специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания, съгласно ЗХУ.

- ◆ **„Нови умения“** - целта на процедурата е да се подпомогне заетите лица, като се предприемат превантивни действия, включващи предоставяне на възможности за квалификация, преквалификация и придобиване на нови умения с цел адаптиране към съвременните изисквания на работодателите. По процедурата ще се предоставя обучение за придобиване или повишаване на професионалната квалификация, обучения на работното място чрез ментор, специфични обучения, свързани с работното място, в т.ч. за придобиване на специфични дигитални умения, обучения към управленски персонал за надграждане на бизнес умения, насочени вкл. към кръговата икономика и зеления преход, обучения за придобиване на „меки“ умения. Допустими кандидати са търговци по смисъла на ТЗ.

- ◆ **„Усъвършенстване на политиката в отговор на демографските промени“** - операцията цели да разработи инструменти за подкрепа на разработването на мерки на регионално ниво, които да осигурят последващи целенасочени дейности с високо ниво на ефективност в свързани с демографията сфери. По операцията ще се извърши картографиране на регионалните демографски предизвикателства в регионите от ниво NUTS 2 и ще се оформят регионални визии за подобряване на демографско развитие. Директен бенефициент е МТСП.

- ◆ **„Подкрепа за подобряване на процеса на осиновяване“** - Целта на операцията е да се подобри процеса на осиновяване при условията на пълно осиновяване чрез създаване, водене и поддържане на Национална електронна информационна система за пълно осиновяване. По процедурата ще бъде разработена и внедрена Национална електронна информационна система за пълно осиновяване, в това число и на Електронна платформа за кандидатстване за осиновяване на деца при условията на пълно осиновяване, която ще бъде неразделна част от Националната електронна информационна система за пълно осиновяване, включително осигуряване на нужното хардуерно оборудване за работата на системата. Директен бенефициент е МТСП.
- ◆ **„Младежка инициатива „АЛМА“** - целта на процедурата е да се окаже подкрепа на уязвими млади хора до 29 г. да подобрят възможностите си за включване на пазара на труда чрез предоставяне на индивидуален подход, включващ обучение и консултиране, стажуване в гостоприемна организация за период от 2 до 6 месеца в друга държава-членка на ЕС. Процедурата подкрепя дейности за идентифициране на участниците от целевата група, изготвяне на индивидуални планове за участие; предоставяне на различни обучения; осигуряване на възможности за стажуване в друга страна - членка на ЕС за период от 2 до 6 месеца; като и подкрепа за заетост в България след завръщане в страната. Допустими кандидати са работодатели, социални партньори, НПО, АЗ, доставчици на посреднически услуги на пазара на труда, субекти на социалната и солидарна икономика, вкл. социални предприятия.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Над 200 участници се включиха във второто издание на „Онлайн кафене“ на тема „Научи се да учиш“

Над 200 участници се включиха в „Онлайн кафенето“, което се организира за втора поредна година от **Програма „Развитие на човешките ресурси“**. Във виртуалното събитие имаше представители на национални и регионални младежки организации, Студентски съвети и Кариерни центрове от университети в цялата страна, ромски и младежки медиатори, които работят с младежи от уязвимите групи. Темата на тазгодишното издание беше **„Научи се да учиш“** и имаше за цел да провокира младите хора да се замислят по темата за **преквалификацията, придобиването на нови умения и ученето през целия живот**.

„Най-важното умение за хората днес е да се научат да учат, но за вас това е по-лесно, тъй като току-що сте излезли от образователната система“, обърна се към младите хора заместник-министърът на труда и социалната политика Наталия Ефремова. Тя цитира прогнозите, според които бъдещите поколения ще променят не само работното си място, но и професиите си поне няколко пъти през целия си професионален път. Ефремова откри две ключови думи, които са свързани с професионалната реализация – обучение и валидиране. „С обучението надграждаме, знанията, уменията и квалификацията си, а с валидирането придобиваме сертификат за умение, което вече сме усвоили от ежедневието си“, подчерта тя.

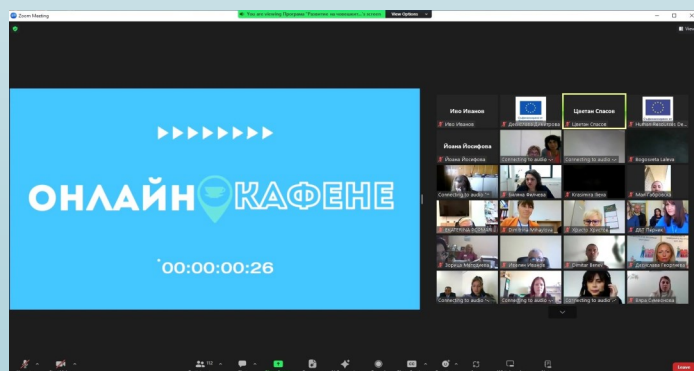
„Умения“ е думата, която обобщава усилията и на европейско ниво за повишаване конкурентоспособността на икономиката. Калоян Колев от Главна дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ на Европейската комисия припомни, че целта е над 60% от всички възрастни хора в Европейския съюз всяка година да участват в обучение, а 80% от всички възрастни да притежават поне основни дигитални умения. Колев заяви, че два инструмента могат радикално да променят ситуацията и да подпомогнат за увеличаване броя на обученията и адаптацията към новите нужди на пазара на труда – **индивидуалните сметки за обучение и микроквалификациите**. „България работи активно по този въпрос и се надяваме много скоро този проект да стартира“, допълни той. Колев обобща, че ученето през целия живот трябва да се превърне в част от ежедневието на всеки един от нас, ако искаме да бъдем в крак с промените на пазара на труда.

По време на форума беше представено последното проучване на Агенцията по заетостта, в което се обобщават **данни за най-търсените професии и умения от работодателите**. Професиите на бъдещето, очертани в изказването на доц. д-р Мариана Тодорова от БАН, предизвикаха най-сериозна дискусия сред младежите. Доц. Тодорова даде конкретни примери как Изкуственият интелект и новите технологии са довели до големи промени в различни гил-

дии в САЩ – журналистика, право, медицина. „Изкуственият интелект ще бъде и партньор, но и конкурент на младшите специалисти. Докато един млад човек навлезе в една професия, има нужда от адаптация, обучение и да натрупа опит. До 5-10 г. този опит може да бъде сериозно застрашен, защото чисто технологично Изкуственият интелект ще може да извършва всички дейности, които извършват младшите специалисти“, заяви доц. Тодорова.

Темите, които вълнуваха младите хора, бяха свързани с непрекъснатото променящите се условия на пазара на труда, „остаряването“ на знанията, натрупани в училище или в университет и липсата на механизми за кариерно ориентиране. Част от участниците споделиха, че младите хора живеят в страх и напрежение за това какво ще им се наложи да работят в бъдеще. Изкуственият интелект и новите технологии създават много възможности, но етичната страна на въпроса и необходимостта от защита на интелектуалната собственост бяха изведени на преден план от младите хора.

Общо **седем европейски мерки за повишаване на квалификацията и уменията, пет от които действат**, бяха представени от Десислава Ушколова, началник отдел „Програмиране и договаряне“ в Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ в Министерството на труда и социалната политика. Сред тях са **„Започвам работа – K2 Обучение“**, **„Квалификация, умения и кариерно развитие на заети лица“**, **„Дигитални умения“**, **„Младежка заетост +“**, **„Обучения за дигитални умения“** и предстоящите за обявяване мерки **„Нови умения“** и **„Младежка инициатива АЛМА“**. По Програма „Развитие на човешките ресурси“ са отделени над 320 млн. лв. за обучение на хората в трудоспособна възраст.

Източник: [Esf.bg](https://www.esf.bg)

Над 4 000 ученици вече придобиват умения чрез практики по проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ по Програма „Образование“

„Над 4 000 ученици придобиват умения чрез практики в рамките на проект **„Модернизиране на професионалното образование и обучение (ПОО)“**, като за по-малко от десет месеца в проекта са включени над 400 училища, а над 600 учители са преминали обучения за дигитални умения и прилагане на зелени умения в обучението по различни професии“. Това отбеляза министърът на образованието и науката проф. Галин Цоков при представянето на дейностите по проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение (ПОО)“. Проектът е на стойност 70 млн. лева и се финансира по **Програма „Образование“** с финансовата подкрепа на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+). По думите на министър Цоков реализацията на проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ подпомага стартиралата реформа в професионалното образование и обучение.

- ⇒ „Едно от важните постижения в изпълнението на този проект е **сформирането на двадесет Секторни съвети за уменията, в които участват образователни институции, висши училища, работодатели, браншови асоциации и синдикати.**
- ⇒ Използвайки експертизата им разработихме **новия Списък на професиите за професионално образование и обучение**“, каза министърът.

Заместник изпълнителният директор на ИА „Програма за образование“ Иван Попов подчерта, че подкрепата с европейско финансиране за българското професионално образование не се изчерпва само с тази стратегическа операция. „С ресурс от 97 млн. лева от Националния план за възстановяване и устойчивост към момента **се изграждат 28 центъра за високи постижения в професионалното образование и обучение.** Ще бъде модернизиран сградният фонд и ще бъде доставено специализирано оборудване на по една водеща професионална гимназия във всяка от 28-те административни области на страната.“, отбеляза той.

Предвижда се допълнително с ресурс от 70 милиона лева тези центрове да **разработват ново учебно съдържание, да прилагат проектно-ориентирано обучение, междудисциплинарен подход, стажове, практики, инкубатори за предприемачи,**

бизнес и научни академии с изявени специалисти, свързването им в регионални и международни мрежи. Иван Попов каза, че до края на годината се планира да бъде обявена процедура за подкрепа на включените в концепции за интегрирани териториални инвестиции **проекти за дуално обучение**, а през пролетта на следващата година ще бъде стартирана и **национална процедура на стойност над 86 млн. лева за подкрепа на дуалното обучение.** „Процедурата ще бъде насочена към всички професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, които ще кандидатстват на конкурентен принцип чрез подбор на проектни предложения. Един от основните аспекти на тази инициатива е засилването на партньорствата между образователните институции и бизнеса, за да се гарантира, че учениците придобиват практически умения, съчетани с теоретични знания, което ще повиши тяхната конкурентоспособност на пазара на труда. По този начин ще отговорим по-добре на нуждите както на учениците, така и на регионалните предизвикателства.“, отбеляза още Иван Попов.

Проект „Модернизиране на ПОО“ е насочен към **адаптиране на професионалното образование и обучение спрямо динамиката на пазара на труда и развитие на уменията за професиите на настоящето и бъдещето.** Една от целите му е учениците да подобрят своите компетентности по професионална подготовка, **предприемачески умения, социално предприемачество с участие на работодатели.** Ще се финансира допълнителна професионална подготовка чрез допълнителни практики в реална работна среда на близо 20 000 ученици. В рамките на проекта вече е разработен нов Списък на професиите за професионално образование и обучение. Предстои да бъдат подготвени **Държавни образователни стандарти, учебни планове и програми, национални изпитни програми.** Планирани са обучения и квалификации на преподаватели по професионална подготовка, включително от бизнеса, науката, публичния и неправителствения сектор.

Източник: [ИАПО](#)

Обществено обсъждане на проекти на Методология и критерии за подбор на 5 операции по Програма „Образование“ 2021-2027 г.

Във връзка с планираните процедури по Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО), Управляващият орган публикува за обществено обсъждане проекти на Методология и критерии за подбор на 5 операции, които ще се реализират чрез процедури за подбор на проектни предложения:

- **„Комплексни програми на общинско ниво за десегрегация на училищата, превенция на вторичната сегрегация и против дискриминацията (подбор на проекти)“** с бюджет до 28 624 214 лв.: Община може да участва като кандидат в едно проектно предложение и като партньор в повече проектни предложения само по един от трите компонента. Допустими дейности: Създаване на училищни и местни общности в подкрепа на процеса на десегрегация на училищата и намаляване на негативните обществени нагласи в образованието; Обучения на местна и училищна администрация, на образователни медиатори, социални работници и други заинтересовани страни и на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда; Мобилност и обмяна на опит; Училищни дейности в подкрепа на десегрегацията.
 - **„Ограмотяване на възрастни“** с бюджет до 62 691 105 лв.: Община може да участва като кандидат в едно проектно предложение, в задължително партньорство с поне едно допустимо училище, и като партньор в повече проектни предложения. Допустими дейности: Реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование, чрез дейности за образователна медиация; Организиране и провеждане на курсове за ограмотяване на възрастни, и на курсове за усвояване на учебно съдържание, валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене; дейности по професионално ориентиране.
 - **„Създаване на условия за достъп до образование чрез преодоляване на демографски, социални и културни бариери (допълващо финансиране чрез подхода BOMP)“** с бюджет до 35 187 498 лв.: Община може да участва като кандидат в едно проектно предложение и като партньор в повече проектни предложения само за съответната територия на МИГ. Допустими дейности: Подкрепа на деца и ученици чрез обучения, допълнителни занимания, психическа и социално-комуникативна подкрепа, осигуряване на познати
- телни книжки, транспорт и др.; Подкрепа за педагогически специалисти и непедагогически персонал за работа в мултикултурна среда; Подкрепа на училищни/предучилищни и местни общности за активно взаимодействие в мултикултурна образователна среда.
- **„Развитие на дуалната система на обучение в ПОО“** с бюджет до 86 782 552 лева.: Община може да участва като кандидат в едно проектно предложение и като партньор в повече проектни предложения. Допустими дейности: Допълнителна професионална подготовка, „пробно стажуване“ и допълнителни занимания за ученици за придобиване на знания, умения и компетентности в съответствие с изискванията на пазара на труда; Обучения на учители и наставници за разширяване на обхвата и повишаване качеството на дуалната система на обучение; Осигуряване на учебно съдържание спрямо динамиката на пазара на труда; Информационни кампании и кариерно ориентиране за повишаване привлекателността и увеличаване дела на дуалната форма на обучение в ПОО.
 - **„Достъп на уязвими групи и непедагогически персонал до висше образование“** с бюджет 35 679 631 лв. Допустими кандидати са Училища от средното образование; Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за осъществяване на дейност в обществена полза по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Допустими дейности: Идентифициране и мотивиране на представителите на целевите групи за завършване на средно образование и продължаване на образованието във висше училище, Подкрепа за продължаване на образованието на лицата от целевите групи във висши училища чрез допълнителни обучения, опресняване на знанията, Подкрепа за обучението на студенти от уязвими групи в първи курс, Подкрепа за професионалното развитие на образователни медиатори/помощник на учителя със завършено средно образование.

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

Източник: [ИА ПО](#)

Отворени за кандидатстване са две схеми за представяне пред българска публика на български и европейски продукции от сектора на КТИ, НПВУ

Отворени за кандидатстване са „Схема за безвъзмездна помощ с „Представяне пред българската публика на съвременни български продукции от сектора на КТИ“ и „Схема за безвъзмездна помощ „Представяне пред българската публика на съвременни европейски продукции от сектора на КТИ““ финансирани със средства от Плана за възстановяване и устойчивост.

Цел на процедурите: да увеличат достъпа на българската публика до съвременни български и европейски продукции, чрез стимулиране на търсенето и разпространението, както и чрез насърчаване на адаптацията към цифровите възможности за разпространение и маркетинг на културно съдържание.

ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ по двете схеми са:

1. Частни културни организации по смисъла на чл.10, ал.1, т.1 от Закона за закрила и развитие на културата - лица, регистрирани по реда на ТЗ, ЗЮЛНЦ или на Закона за кооперациите;
2. Творческите съюзи;
3. Културни организации съгласно чл. 4, ал. 1 от Закона за закрила и развитие на културата – държавните и общинските културни институти;
4. Културните институти;
5. Лица, осъществяващи дейност като частни културни организации, учредени съгласно Закона за народните читалища;
6. Физически лица с българско гражданство, регистрирани като самоосигуряващи се лица (включително неформални групи артисти).

БЮДЖЕТ

- ◆ Бюджет по схемата за представяне на **български продукции: 9 532 000 лв.**
 - Размер на БФП: **6 000 лв. - 16 000 лв.**
 - ◆ Бюджет по схемата за представяне на **европейски продукции: 12 000 000 лв.**
 - - Размер на БФП: **20 000 лв. -120 000 лв.**
- Интензитет на помощта: 90%

ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ

- ⇒ Представяне и/или разпространение на вече съществуващи съвременни български продукции от сектора на КТИ пред българска публика, вкл. чрез различни методи и комуникационни канали;
- ⇒ Адаптация на културния/те продукт/и за различни социални групи, локации, аудитории, вкл. неконвенционални ;
- ⇒ Организиране/провеждане на съпътстващи съби-

тия, като ателиета, работилници, резиденции, семинари, пърформанси, критически дискусии, лекции, прожекции, инсталации и други;

- ⇒ Създаване на дигитално съдържание за разширяване на достъпа до вече съществуващ/и културен/и продукт/и, включването му/им в мобилни приложения, виртуални турове, дигитални изложби и други.

Кандидатите по „Схема за безвъзмездна помощ „Представяне пред българската публика на съвременни европейски продукции от сектора на КТИ““ могат да изпълняват още две допълнителни дейности:

- ⇒ Създаване на превод и субтитри, включително симултанен или консекутивен превод, свързан с представянето на културния/те продукт/и от ПИИ;
- ⇒ Създаване на портфолио на организацията и културния продукт с цел популяризиране на конкретния продукт.

ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Преки разходи:

- Разходи за командировки в страната;
 - Разходи за материали, консумативи и нематериални дълготрайни активи;
 - Разходи за услуги—наем или такса за ползване на творчески пространства, заем на техника и др.
- Непреки разходи: в размер до 7 % от общите допустими преки разходи.

Краен срок за кандидатстване по „Схема за безвъзмездна помощ с „Представяне пред българската публика на съвременни български продукции от сектора на КТИ““: **27.12.2024г., 17:00ч.** през системата ИСУН 2020: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/800c457d-e8be-4421-8ed9-9e78d0a75c39/Procedure/Info/3e09482f-92cd-49a9-a5a9-b57e8d3de231>

Краен срок за кандидатстване по „Схема за безвъзмездна помощ „Представяне пред българската публика на съвременни европейски продукции от сектора на КТИ““: **17.12.2024 г.; 17:00 ч.** през системата ИСУН 2020: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/800c457d-e8be-4421-8ed9-9e78d0a75c39/Procedure/Info/f34038c8-0189-47ae-9071-bed34dde5a45>

5G проекти за детско здравеопазване и автоматизирана мобилност стартират с европейско финансиране

Четири проекта с български участници ще бъдат финансирани от **Механизма за свързване на Европа** с общо 12 млн. евро.

⇒ „Виваком България“ ЕАД, община Бургас, университет „проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас и Югоизточен дигитален иновационен хъб ще модернизират и изградят **5G инфраструктура в 34 отдалечени населени места в област Бургас, в които няма педиатри**. Проектът **5GEDGE4HEALTH** спечели европейско финансиране в размер на 3,2 млн. евро. Ще бъде направена връзка с Координационно-консултативния център по телемедицина, разположен в новоизграждащата се „Многопрофилна болница за активно лечение по детски болести „Св. Анастасия“ в Бургас. **В 10 от предвидените в проекта населени места ще има стационарни центрове за здравно обслужване. В останалите 24 градове и села чрез специализирани 5G „свързани“ линейки ще се осъществяват дистанционни детски консултации, периодични прегледи и ще се оказва спешна медицинска помощ**. Бъдещата инфраструктура ще позволява високоскоростни изчисления, бърза обработка и анализиране на пациентски данни в реално време, което ще подпомогне медицинските специалисти да вземат по-бързи и информирани решения.

⇒ По конкурс „5G покритие по транспортните коридори“ е финансиран проект **5G TRACKS** с български участници „Виваком България“ ЕАД и Агенция „Пътна инфраструктура“. Те получават европейско финансиране в размер на 4,5 млн. евро. Целта е да се осигури **непрекъснато 5G покритие за свързана и автоматизирана мобилност по коридора Ориент/Източно-Средиземноморски в трасето между Гърция, България и Турция**.

⇒ Проект **5G SAMITEA** с български участници „А1 България“ ЕАД и летище София е финансиран с 3,9 млн. евро. Ще бъде изградена **5G частна и публична мобилна мрежа на летище София**, която ще осигури услуги за комуникация, мобилност, сигурност и безопасност. В критични ситуации, мобилната частна мрежа на летище София ще осигурява достатъчен капацитет и ще предоставя достъп на български публични органи като полиция, пожарна, бърза медицинска помощ, звена за борба с тероризма и др.

⇒ По конкурса за проучване на възможностите за опорна свързаност на цифрови портали е финансиран проект **BDGS – Balkans Digital Gateway Study** с участник „Вестител“ АД. Дружеството получава финансиране в размер на 340 940 евро. Ще бъде направено **проучване за балкански цифров портал с висок капацитет, свързващ Атина, София, Скопие и Букурещ в една мрежа**. Ще бъдат търсени възможности за осигуряване на трансгранична свързаност. Целта е да се изготви стратегия за подобряване на достъпа до опорна свързаност в България, Гърция и Румъния; намаляване на цените чрез увеличаване на предлагането на услуги, включително чрез подводните кабели в Черно море; подобряване на свързаността и др.

Източник: [МТС](#)

Фонд на фондовете обявява процедура за избор на финансови посредници за управление на Фондове за градско развитие през програмен период 2021-2027

Фонд на фондовете (ФнФ) обявява началото на процедура за избор на финансови посредници за управление на **Фондове за градско развитие (ФГР)**, подкрепени със средства от **Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 (ПРР)** и **Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП)**, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие.

Финансовият инструмент се изпълнява под формата на **три ФГР - два за Северна България (ФГР Север 1 и ФГР Север 2) и един за Южна България (ФГР Юг)**. Общият публичен ресурс, който ще бъде разпределен между трите фонда, възлиза на над 513 млн. лв. (442,6 млн. лв. по ПРР и 70,9 млн. лв. по ПКИП). Целта на ФГР е да се привлече частен капитал към публичния ресурс, предоставен от двете програми, като по този начин се подобри достъпът до финансиране на крайните получатели за изпълнение на инвестиции, допринасящи за постигане на целите и индикаторите на двете програми.

Публичният ресурс за инструмента се осигурява чрез финансиране със споделяне на риска и вградена/портфейлна гаранция, която покрива риска от загуба по средствата, осигурени от фонд мениджъра. Подкрепата към крайните получатели може да се реализира под формата на заеми и/или финансов лизинг до края на 2029 г. За първи път се предвижда безвъзмездна финансова помощ (БФП) със средства по ПРР, която да се предоставя от посредниците в комбинация със заемното финансиране по инструмента.

- Подкрепата по ПРР е насочена **към публични и частни проекти за насърчаване на икономическата активност, устойчивата градска мобилност, подобряване и развитие на здравните и социалните услуги, образованието, културата, спорта и туризма, енергийната ефективност на сгради, мерки за зелена градска среда** и др.

- Ресурсът по ПКИП е насочен към инвестиции на **МСП и дружества със средна пазарна капитализация в рамките на нови/съществуващи индустриални паркове и във функционална близост до тях.**

Финансовите посредници се избират от Фонд на фондовете в състезателна процедура с договаряне в съответствие с разпоредбите на Закона за обществените поръчки. Допустими кандидати в процедурата са финансови или кредитни институции по смисъла на Закона за кредитните институции или обединения, които включват такива институции, чиято дейност е на територията на Република България.

Кандидатите могат да подават заявления за участие до 20.11.2024 г. Обявлението за обществената поръчка е публикувано на 11.10.2024 г. в Официален вестник на Европейския съюз, като пълната документация е достъпна в системата ЦАИС ЕОП в профила на купувача на следния линк: <https://app.eop.bg/today/414647>
Това е третият програмен период, през който ще се реализират ФГР, като с пълното инвестиране на ресурса по ОПРР 2007-2013 и ОПРР 2014-2020 Фондовете за градско развитие се доказаха като успешен инструмент за подкрепа на устойчивото развитие на градовете и регионите в България.

Източник: [ФМФИБ](#)

Европейската комисия с ново предложение за изменение на програмнен период 2021-2027

Европейската комисия предложи изменения в няколко регламента по Кохезионната и Общата селскостопанска политики за периода 2021-2027: **New measures to support climate-related disasters (europa.eu)**. Измененията са анонсирани като законодателен пакет „RESTORE“ - Регионална спешна подкрепа за възстановяване на държавите членки от безпрецедентните природни бедствия, свързани с измененията на климата. Това са наводненията в държавите от Централна и Източна Европа и горските пожари в Португалия.

Измененията засягат регламентите относно:

- ◆ Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд (КФ);
- ◆ Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+);
- ◆ Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за периода 2014-2022 г.

Промените, касаещи фондовете по Кохезионната политика (КП) за програмния период 2021-2027 г., предвиждат:

⇒ Възможност за **държави членки, засегнати от природни бедствия, да препрограмират част от алокациите си по ЕФРР и ЕСФ+ в тематични приоритетни оси в своите програми**, за да се възползват от допълнително префинансиране от 30% и 100% съфинансиране от ЕС. **Средствата може да са за мерки, подпомагащи реконструкция на повредена инфраструктура, предоставяне на храна и основна материална помощ, социална и здравна подкрепа и финансиране на краткосрочни схеми за работа;**

⇒ Общият бюджет за допълнителните мерки е ограничен до максимум 10% от алокациите на съответната държава от фондовете за периода 2021-2027 г., като предложението не променя същест-

вуашите бюджетни задължения и не променя общите разпределения. За 2025 г. допълнително авансово финансиране не е предвидено в проектобюджета и в резултат на това ЕК предлага да покрие нуждите от допълнителни плащания чрез писмо за корекции на проектобюджета за 2025 г.;

⇒ Само бедствия, признати от компетентен публичен орган в съответната държава, могат да бъдат финансирани, при условие, че са се случили след 1 януари 2024 г. Големи или регионални природни бедствия по смисъла на Регламента за Фонд „Солидарност“ също могат да бъдат финансирани;

⇒ В рамките на четири месеца след влизането в сила на регламента или след настъпването на бедствието, държавите които желаят да се възползват от възможностите за гъвкавост, ще трябва да представят промени в програмите си към ЕК.

Промените в обхвата на ЕЗФРСР позволяват бързо да се предостави спешна подкрепа от Програмите за развитие на селските райони 2014-2022 г. в размер до 42 000 евро на засегнати фермери, горски стопани и предприятия. Изменението позволява на **държавите членки да въведат или засилят вече съществуваща инвестиционна подкрепа за възстановяване на производствения потенциал на засегнати стопанства и гори след природно бедствие или климатично събитие**. Подкрепата ще е до 100% от допустимите разходи за възстановяване на обекти като земеделска земя, сгради, машини, гори и животни.

Законодателните предложения ще обхванат ретроактивно природните бедствия след 1 януари 2024 г. Първоначалният експертен дебат по предложението на Комисията показва, че всички държави членки – нетни платци, не подкрепят използването на Кохезионната политика като кризисен инструмент, вкл. предложената гъвкавост от 100% съфинансиране от ЕС. Останалите, пострадали от природните бедствия, като Полша, Чехия, Словакия, Португалия и Румъния безрезервно са за предложението.

Източник: [НСОРБ](#)

133 нови проекта в подкрепа на околната среда и климата по програма LIFE

Европейската комисия одобри над 380 милиона евро за финансиране на 133 нови проекта по **програма LIFE**, която е насочена към опазване на околната среда и справяне с климатичните промени. Отпуснатата сума покрива повече от половината от общите инвестиционни нужди на стойност 574 милиона евро за тези проекти. Останалата част от средствата ще бъде осигурена от национални, регионални и местни власти, публично-частни партньорства, бизнеси и граждански организации.

Проектите, финансирани по програма LIFE, играят ключова роля в изпълнението на целите на Европейската зелена сделка, включително постигането на климатична неутралност на ЕС до 2050 г. и спирането на загубата на биологично разнообразие до 2030 г. Това финансиране ще има дългосрочно въздействие върху околната среда, икономиката и благосъстоянието на всички европейци.

Основни области на финансиране

Новите проекти обхващат всички основни направления на програма LIFE, като се мобилизират значителни финансови ресурси:

- ⇒ 143 милиона евро (от които 74 милиона евро от ЕС) за проекти, свързани с кръгова икономика и подобряване на качеството на живот. 26 проекта ще работят за намаляване на водопотреблението, индустриалните и битови отпадъци, както и за намаляване на въздушното и шумовото замърсяване.
- ⇒ 216 милиона евро (144.5 милиона евро от ЕС) ще бъдат насочени към проекти за възстановяване на сладководни, морски и крайбрежни екосистеми, както и подобряване на състоянието на редки животински видове.
- ⇒ 110 милиона евро (62 милиона евро от ЕС) за проекти, насочени към устойчивост на климата, неговото смекчаване и управление на свързаните рискове.
- ⇒ 105 милиона евро (99 милиона евро от ЕС) за ускоряване на прехода към чиста енергия чрез различни пазарни и управленски решения.

Българския принос: Биологично разнообразие, опазване на водните ресурси и чиста енергия

България ще реализира три проекта в сферите „Природа и биоразнообразие“, „Околна среда и ресурсна ефективност“ и „Преход към чиста енергия“:

- [Връщане на евразийския черен лешояд \(LIFE Rhodope Vulture\)](#): природозащитни организации,

лесовъди и ловци в България и Гърция ще си сътрудничат за опазване на популацията от лешояди *Cinereous vulture*.

- [Намаляване на концентрацията на кадмий в промишлени отпадъчни води \(LIFE RECAD\)](#): КЦМ е най-големият производител на олово и цинк в България. Компанията ще въведе нови техники за извличане на метали от промишлени отпадъчни води в завода си в Пловдив, за да предотврати замърсяването с цинк, кадмий и олово в близката зона от Натура 2000 на река Чепеларе. Предвижда се четирикратно намаляване на изхвърлянето на кадмий.
- [Разработване на схеми за обучение за декарбонизация на сгради с използване на виртуална реалност \(DiVIRTUE\)](#): Студенти и строителни специалисти ще използват виртуална и добавена реалност (VR/AR), за да придобият нови умения за декарбонизация на застроената среда. Схемите за обучение ще бъдат осъществени в пет държави по теми, посочени в националните пътни карти за квалификация на умения BUILD UP.

История и бъдеще на програма LIFE

През своите 32 години съществуване, програма LIFE е съфинансирала над 6 000 проекта за околната среда и климата в ЕС и асоциирани страни.

133-те новоодобрени проекта са избрани сред над 653 кандидатури, подадени по поканата за предложения за 2023 г. Финансирането за програма LIFE за периода 2021-2027 г. е увеличено с почти 60%, достигайки над 5.43 милиарда евро. Управлението на грантовете по програмата се осъществява от Европейската изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA).

Подкрепа за икономическия сектор и заетостта са сред приоритетите за финансиране на Фонда за справедлив преход

Предвидените за тази и за следващата година мерки за финансиране на проекти със средства от **Фонда за справедлив преход (ФСП)** бяха основна тема на проведеното днес от ОИЦ - Кюстендил информационно събитие.

Средствата от ФСП в България се реализират чрез **Приоритет 4 "Справедлив преход" на Програма "Развитие на регионите" (ПРР) 2021-2027 г.** Конкретните мерки, които ще бъдат подкрепени чрез програмата, са базирани на изготвени Териториални планове за справедлив преход, в които са посочени начини за най-ефективно преодоляване на социалните, икономическите и екологичните предизвикателства в конкретните региони.

Подкрепа за микро, малки и средни предприятия чрез създаване на условия за преход към чисти технологии, в т.ч. чрез реструктуриране, диверсификация, техническа модернизация, иновации и др. с използване уменията на пряко засегнатата от прехода работна сила е сред мерките, които ще бъдат отворени за кандидатстване по линия на ФСП. Процедурата е насочена към предприятия, инвестиращи на територията на общините в областите Кюстендил, Перник и Стара Загора, както и на 10-те общини от Маришкия басейн – Нова Загора, Ямбол, Симеоновград, Харманли, Тополовград, Димитровград, Хасково, Елхово, Сливен и Тунджа.

Предприятията, инвестиращи на територията на тези общини, са допустими кандидати и по друга мярка за създаване/разширяване на индустриални и логистични паркове и зони, съсредоточени върху решения за „чисти“ технологии, вкл. ресурсна енергийна ефективност, кръгова икономика и др. в подкрепа на „зелената“ икономика.

Планирана е и мярка за подкрепа за работещите в засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация. Предвидени са обучения за работа в и извън сектор Енергетика. За област Кюстендил са предвидени обучения за професии, свързани със зеления преход, повишаване на техническата квалификация, придобиване на зелени умения. Обученията за работа извън сектор Енергетика са насо-

чени към интелигентна специализация и кръгова икономика, в зависимост от спецификата на всеки от трите региона.

„Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области“ е друга планирана процедура, която ще се изпълнява от Министерство на труда и социалната политика в партньорство с Агенция по заетостта, Национален статистически институт и национално представените организации на работниците.

Посочените мерки са включени в Индикативната годишна работна програма на ПРР за 2024 г. За 2025 г. по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР са планирани 9 процедури, насочени към насърчаване създаването на енергийни общности, професионална квалификация и преквалификация на база картографиране на пряко и косвено засегнатите лица, рекултивация на минни терени, диверсификация и адаптиране на МСП, подкрепа за фотоволтаични паркове, чиста енергия и подкрепа за НИРД.

ОБЛАСТЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР - КЮСТЕНДИЛ

Част от националната мрежата от 27 Областни информационни центъра за популяризиране на средствата от ЕС в България

2500, гр. Кюстендил

Ул. „Патриарх Евтимий“, № 18 (сградата на Читалище „Братство 1869“)

Тел: 078 520 212, 0876 172 766, 0876 172 744,

E-mail: oic_kn@abv.bg

facebook: [Областен информационен център - Кюстендил](#)

www.eufunds.bg

Съфинансирано от
Европейския съюз

Процедура BG16RF0A001-1.006 -0010 „Ефективно функциониране на ОИЦ-Кюстендил през периода 2024-2029“ Програма „Техническа помощ“ 2021 – 2027 г., съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ

